

РЕКОМЕНДАЦІЇ, ЩОДО УЧАСТІ В ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ ТА КОНКУРСАХ

Грант – це цільова фінансова дотація, яка надається вченим на проведення наукових досліджень. Часто він покриває видатки на апаратуру, на візити до колег, на оплату публікації статей, на оплату роботи виконавців дослідження – студентів, докторантів, наукових співробітників. Гранти надаються на освітні, наукові та просвітницькі проекти. Мета грантів полягає в допомозі конкретному дослідникові чи організації у реалізації проекту, коротко- чи середньострокової тривалості із обґрунтовано доведеним кінцевим результатом.

ЯКІ ГРАНТИ БУВАЮТЬ?

Гранти загальної підтримки - допомога, яка надається неприбутковим організаціям на підтримку їх основної діяльності, забезпечення стабільності і розвитку.

Гранти на програми або проекти - допомога надається для реалізації конкретного проекту або програми.

Гранти з частковим фінансуванням - допомога надається частково, для проекту передбачене додаткове фінансування.

Капітальні гранти - фінансова допомога, яка надається на капітальні витрати неприбуткової організації (придбання нерухомості, ремонт, придбання необхідного обладнання).

Корпоративні гранти - фінансова допомога, яка надається неприбутковим організаціям підприємницькими структурами; або гранти, передбачають співфінансування проекту з боку бізнесу.

Початкові гранти - фінансова допомога, яка надається неприбутковим організаціям на початковому етапі їх розвитку з метою забезпечення їх стабільності та функціонування; або гранти на створення нових організацій (нових напрямків у рамках діючої організації).

Гранти в натуральній формі - фінансова допомога, яка надається неприбутковим організаціям у вигляді матеріальних цінностей, а не грошових коштів.

Перспективні гранти - фінансова допомога, яка надається неприбутковій організації в розмірі, що дорівнює статутному фонду організації, але виплачується частинами (частка виплати дорівнює сумі прибутків, які б отримала організація за рік, якщо б статутний внесок був зроблений одноразово).

Посередницькі гранти - фінансова допомога, яка надається спонсором для проведення соціально-орієнтованої політики від його імені.

Стимулюючі гранти - фінансова допомога, яка становить певний відсоток від необхідної неприбутковій організації суми з метою її стимулювання до подальшого звернення до донорів; або кошти, що надаються для проведення кампаній по збиранню коштів для неприбуткової організації.

Цільові гранти - фінансова допомога, яка надається неприбутковій організації цільовим чином для здійснення конкретної діяльності.

НАВІЩО БРАТИ УЧАСТЬ В ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ?

Для науковців та представників різних організацій, участь в грантових проектах дає можливість реалізувати соціально важливі проекти, а також підвищити рівень своїх компетенцій, здобувши безцінний досвід.

ЯКІ УМОВИ УЧАСТІ У ГРАНТОВИХ ПРОГРАМАХ?

1. Ви маєте підтвердити рівень знань мови, тобто скласти мовний іспит міжнародного рівня.
2. Ви маєте надати певний перелік документів (паспорт громадянина України, копії всіх документів про вищу освіту, заявка на участь, анкета з прикріпленим описом проекту наукових досліджень та бібліографією до нього, мотиваційний лист, один чи декілька рекомендаційних листів, лист запрошення (якщо є) та інші документи в залежності від програми).
3. Ви маєте відповідати віковим вимогам.
4. Ви маєте володіти відповідним професійним рівнем (наприклад бути студентом ВНЗ і мати диплом бакалавра, магістра або бути викладачем та мати наукову ступінь);
5. Інколи обов'язковою вимогою є повернення до України після закінчення програми, але знов ж таки, це залежить від програми.

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ УСПІШНОГО ВТІЛЕННЯ ПРОЄКТУ?

Проект, що заслуговує на фінансування, повинен:

- бути ясним і чітким, містити точні описи видатків, для яких потрібне фінансування, та опис робіт, що буде виконуватись організацією;
- містити фактичні матеріали-таблиці, якщо потрібно, схеми та інші дані (може виникнути необхідність у попередньому дослідженні, щоб оцінити потреби, а також можливе ставлення людей до того, що пропонує ваша організація);
- бути важливим як для організації, так і для розв'язання тієї проблеми, на яку даний проект спрямований. Довгостроковий ефект від проекту може бути додатковим привабливим чинником;
- бути ефективним – результат проекту має приносити істотну суспільну користь;
- бути реалістичним – пропонувана робота має бути здійсненою. Необхідно оцінити наявні (або очікувані) ресурси й те, наскільки запланована діяльність їм відповідає;
- бути економічним – мати добрий результат за малих витрат «донора»;
- бути актуальним – відповідати найбільш нагальним проблемам;
- відповідати інтересам донора та його благодійній політиці.

Також необхідно скласти якісну заявку. Є одноетапна та двоетапна типи грантових заявок.

Одноетапна заявка: у якій ви повністю детально описуєте ваш проєкт та додаєте розширений плановий бюджет.

Двоетапна заявка: ви спершу подаєте проєктну пропозицію (концептуальну записку) з коротким описом проєкту, де зазвичай потрібно вказати таку інформацію: дані про організацію; проблема, яку має вирішити проєкт; мета та завдання проєкту; ключова аудиторія та бенефіціари; очікувані результати проєкту; основні активності, заплановані в межах проєкту (дуже стисло); загальна вартість проєкту без детального бюджету.

При складанні грантової заявки необхідно врахувати ідею проєкту, логічність вашої заявки, а також грамотність сформованого бюджету.

РАДИМО ЗВЕРНУТИ УВАГУ НА ТАКІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО БОКУ ВАШОЇ ЗАЯВКИ:

1. Допустима виделка сум грантів. Ваш бюджет не повинен перевищувати максимально зазначену суму та бути нижчим, ніж мінімально вказане значення.

2. Бюджетна форма програми. У ній ви заповнюєте ваш плановий бюджет. Важливо — у кожного донора, а іноді й програми, ця форма своя.
3. Дозволені і недозволені програмою витрати. Буває, що грант не покриває комунальні послуги чи ремонтні роботи.
4. Бюджетні обмеження стосовно різних типів витрат. Найчастіше зустрічаються обмеження на гонорари (наприклад, частка гонорарів не може становити понад 40% від загального бюджету). Буває, що обмежень як таких немає. У обох випадках важливо, щоб витрати у бюджеті були збалансовані.
5. Наявність співфінансування. Перевірте, чи покриває грант витрати на 100%, чи є співфінансування (коли частину коштів потрібно знайти самостійно через спонсорство, грант від іншого донора або використати власні кошти організації), і якщо є, то чи воно обов'язкове.
6. Можливий формат співфінансування (якщо воно таки є). Воно буває грошовим, коли ви при звітуванні маєте показати платіжні доручення і те, куди були витрачені кошти, чи ресурсним, коли інша організація поділилася якимись ресурсами на волонтерських засадах (наприклад, технікою, приміщенням, консультаційною допомогою).
7. Можливість відтермінованих платежів. Уявіть ситуацію: грант покриває 100% витрат, перший транш становить 80% гранту й буде виплачений після підписання угоди, а другий платіж складатиме 20% гранту і буде здійснений тільки після повної реалізації проєкту й отримання звітної документації.
Питання в тому, чи дозволено донором, щоб ви домовились з підрядником щодо пізнішої оплати, чи вам потрібно буде знайти кошти, провести оплату і лише після звітування отримати ці кошти від донорської організації назад.

А якщо ви хочете ще глибше розібратися у темі грантів перегляньте кілька безкоштовних ресурсів:

- [Посібник «Соціальне проєктування та грантрайтинг»](https://drive.google.com/.../12pP1cuUCkydXIRPSMwW.../view...)
: <https://drive.google.com/.../12pP1cuUCkydXIRPSMwW.../view...>
- [Путівник «Як написати грантову заявку і отримати грант»](https://drive.google.com/.../12XmnxKP8zGYKRTRo6yJ.../view...)
: <https://drive.google.com/.../12XmnxKP8zGYKRTRo6yJ.../view...>
- [Книга «Рекомендації по складанню грантових заявок»](https://drive.google.com/.../1E7L1PwdfumBiGQxgKgu.../view...)
: <https://drive.google.com/.../1E7L1PwdfumBiGQxgKgu.../view...>